

פעילות טיעון-ארגומינטציה

במאמר מובא ויכוח בין מומחים לגבי העדפת הצריכה של מזון אורגני על מזון לא אורגני . הויכוח גורם לבילבול אצל הצרכנים בבחירת המזון שלהם . בסוף פעילות זו תצטרכו לסגל לעצמכם עמדות לגבי איזה מזון עדיף לצרוך- אורגני או קונבנציונלי- על פי ההחלטות שתקבלו. ההחלטות שתקבלו תסתמכנה על טיעונים מדעיים וחברתיים.

לפניכם מספר טענות. חלקן בעד וחלקן נגד צריכת מזון אורגני:

- 1- מזון אורגני לא יכול להאכיל עולם רעב .
  - 2- צרכנים משלמים יותר מדי עבור מזון אורגני .
  - 3- מזונות אורגניים בריאים יותר ממזונות שאינם אורגניים .
  - 4- אכילת מזון אורגני מגבירה את הסיכונים להרעלה .
  - 5- מזון אורגני אינו מכיל חומרי הדברה בכלל .
  - 6- מזון אורגני ידודתי לסביבה .
  - 7- מזון אורגני מבוקר לפי סטנדרטים ותקנים בין לאומיים .
- עליכם להתכונן לדיון כיתתי בסוגיה.
בדיון אתם מתבקשים לאמת או להפריך טענות אלה על סמך מידע , ראיות , סוגיות בחברה ושיקולים כלכליים.
הכיתה מתחלקת לשלוש קבוצות :
- קבוצה א (7 תלמידים) תכין ראיות והוכחות התומכות בכל אחת מהטענות.

קבוצה ב (7 תלמידים) תכין ראיות והוכחות שמפריכות את הטענות.

קבוצה ג (שאר הכיתה) צופה בדיון בשתי הקבוצות ומחליטה בסוף איזה קבוצה היתה משכנעת יותר.

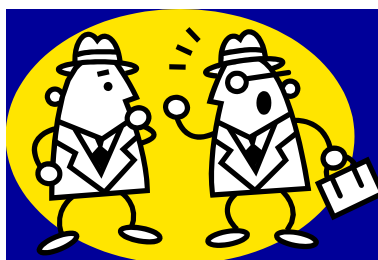
התלמידים יתבקשו להעריך את הטיעונים ע"פ הקריטריונים שקיבלו , ולתת נקודת זכות עבור כל קריטריון שמופיע בטיעון.
בסוף פעילות הטיעון עושים השוואה בין סכום הנקודות לטיעוני "הבעד" לסכום הנקודות לטיעוני "הנגד".
תיערך השוואה של התוצאות עם העמדות שהתקבלו בשאלת העמדות (שאלה מס' 15 בשאלון האבחון).

אפשר להעזר באתר הנתון:

<http://www.pinat-hay.com/alekorgani2.htm>

<http://lib.cet.ac.il/pages/item.asp?item=12590>

טיעון – ארגומינטציה

מטרות אופרטיביות בתחום מיומנות החשיבה:

- התלמיד יכיר את מרכיבי הטיעון: טענה ונימוק
- התלמיד יבחין בין טיעון, טענה, נימוק ומסקנה
- התלמיד יעריך טיעונים ע"פ מספר הנימוקים המלווים את הטענות, סוגי הנימוקים, הרלבנטיות שלהם לטענה ואופן ניסוחם
- התלמיד ינקוט עמדה באמצעות אסטרטגיית הטיעון

מטרות על:

- **חינוך לערכים: כללים לניהול שיח תרבותי**
- **חשיבותה של הערכת מידע בעידן המידע החופשי**
- **שיפור מיומנויות חשיבה וחשיבה ביקורתית**

קובץ זה נועד אך ורק לשימוש האישי של מורים למתמטיקה, פיזיקה, כימיה וביולוגיה ולהוראה בכיתותיהם. אין לעשות שימוש כלשהו בקובץ זה לכל מטרה אחרת, ובכלל זה: שימוש מסחרי, פרסום באתר אחר (למעט אתר בית הספר בו מלמד המורה), העמדה לרשות הציבור או הפצה בדרך אחרת כלשהי של קובץ זה או חלק ממנו.

■ **טיפוח אזרחים אורייניים בכלל**
וטיפוח תלמידים בעלי אוריינות מדעית בפרט

על המורים להציג את כללי התנהגות בזמן הצגת הטיעונים, והנימוקים הרלוונטים, כמו למשל:

- אין להתפרץ לדברי התלמיד
  - יש להשתמש במילים המכבדות את הזולת
  - **אם תלמיד מרגיש "מותקף" – יעצור את הדיון**
- אין טיעונים נכונים או לא נכונים, כל עוד יבוססו על הנלמד או על ידע שלכם בתחום

מהלך הפעילות :

המורה יציג הגדרות בסיסיות של מרכיבי הטיעון :

טענה : אמירה שניתן להתווכח על הצדקתה, נכונותה, אמיתותה או תקפותה, טענה עשויה להיות קביעה, עמדה, דעה, החלטה מסוימת, השערה, הנחה, מסקנה, ציווי, תיאוריה או פיתרון מסוים לבעיה.

נימוק : אמירה המובאת לתמוך בטענה ולבססה.

סוגי נימוק :

נימוק מסוג "ראיה" evidence

עונה על השאלה " "איך אני יודע שהטענה אמיתית ?"

explanation **נימוק מסוג "הסבר"**

עונה על השאלה : " מהם הגורמים , ההצדקות או הסיבות לטענה ? "

קובץ זה נועד אך ורק לשימוש האישי של מורים למתמטיקה, פיזיקה, כימיה וביווגיה ולהוראה בכיתותיהם. אין לעשות שימוש כלשהו בקובץ זה לכל מטרה אחרת, ובכלל זה: שימוש מסחרי, פרסום באתר אחר (למעט אתר בית הספר בו מלמד המורה), העמדה לרשות הציבור או הפצה בדרך אחרת כלשהי של קובץ זה או חלק ממנו.

טיעון מורכב מטענה + נימוק

קריטריונים להערכת טיעונים:

- רלוונטיות- האם ועד כמה הנימוק תומך בטענה?
- מהימנות- האם ועד כמה ניתן לסמוך על האמיתות שבנימוק?
- בהירות- האם ועד כמה כל נימוק בהיר וברור?
- חד משמעיות- האם ועד כמה נימוק הוא חד משמעי או שניתן לפרשו בדרכים שונות?
- מקובלות- האם ועד כמה הנימוק המוצג מקובל בתחום הדעת שבו מוצג הטיעון?

הערכת הטיעונים

1. האם מוצגת טענה בלבד או שמצורפים לה נימוקים?
  2. האם מצוי נימוק אחד או נימוקים אחדים?
  3. האם הנימוקים שונים זה מזה?
  4. האם הטיעון מנוסח באופן מובן?
  5. האם הנימוק קשור לטענה?
- חשוב:

ב. ככל שהטיעון נתמך על ידי יותר נימוקים שונים המייצגים היבטים שונים וככל שכל נימוק עדיף נימוק חזק ומבוסס אחד מכמה נימוקים חלשים ו/או לא מבוססים.

מבוסס יותר, כך הטיעון חזק יותר אם כי לפעמים

א. טיעון חזק הוא טיעון המתבסס הן על ראיות והן על הסברים

מה נדרש מהתלמיד?

קובץ זה נועד אך ורק לשימוש האישי של מורים למתמטיקה, פיזיקה, כימיה וביולוגיה ולהוראה בכיתותיהם. אין לעשות שימוש כלשהו בקובץ זה לכל מטרה אחרת, ובכלל זה: שימוש מסחרי, פרסום באתר אחר (למעט אתר בית הספר בו מלמד המורה), העמדה לרשות הציבור או הפצה בדרך אחרת כלשהי של קובץ זה או חלק ממנו.

1. להבחין בין טיעון לטענה.

2. להבין את הטענה.

3. להתבסס על עובדות, ידע קודם, מאמרים בנושא, נסיון או מידע מהטקסט ולנסח נימוק אחד לפחות שיתמוך/יבסס את הטענה.

6. להכיר קריטריונים המבחינים בין טיעון "טוב" ל- "טיעון פחות טוב".

רפלקציה

- מה הרגשת כאשר הצגת העמדה התומכת?
- מה הרגשת כאשר האזנת לעמדה המנוגדת?

טיעונים "בעד" / "נגד"

הטיעון	האם מוצג יותר מנימוק אחד?	האם הנימוקים שונים זה מזה?	האם הטיעון מנוסח באופן מובן?	האם הנימוק קשור לטענה?	האם הנימוק מבוסס גם על ראיות ועל הסברים?
.1					
.2					
.3					
.4					
.5					
.6					
.7					

קובץ זה נועד אך ורק לשימוש האישי של מורים למתמטיקה, פיזיקה, כימיה וביולוגיה ולהוראה בכיתותיהם. אין לעשות שימוש כלשהו בקובץ זה לכל מטרה אחרת, ובכלל זה: שימוש מסחרי, פרסום באתר אחר (למעט אתר בית הספר בו מלמד המורה), העמדה לרשות הציבור או הפצה בדרך אחרת כלשהי של קובץ זה או חלק ממנו.